

Genel Yayın Sıra No: 190
2011 / 02

ISBN: 978-605-5614-84-3

BARO
(SANAT ve VAZİFE)

Fernand PAYEN

Çeviren
Ali Haydar ÖZKENT

2. BASIM

Yayına Hazırlayan
İstanbul Barosu Yayın Kurulu

Kapak
Can EREN

Tasarım / Uygulama
Adnan ÜNAL

Baskı - Cilt
EMPATİ Yayınları Pazarlama ve Dağıtım Yayıncılık
Matbaacılık Reklamcılık San. ve Tic. Ltd. Şti.
Sanayi Cad. No : 17 Çobançeşme - Yenibosna / İstanbul
Tel : 0212 451 70 70 (pbx)
www.empatimat.com.tr

Baskı Tarihi
Ağustos 2011

İSTANBUL BAROSU YAYINLARI

FERNAND PAYEN

BARO (SANAT ve VAZİFE)

Çeviren
Ali Haydar ÖZKENT

2. BASIM

(1. Basım: Arkadaş Kitabevi: 1935)

İstanbul Barosu Dergisi'nin Stajyer Avukatlara Armağandır.

İstanbul 2011

İSTANBUL BAROSU YAYINLARI

İstiklal Cad. Orhan Adli Apaydın Sokak
Baro Han, No:20 Beyoğlu/İSTANBUL
Tel: (212) 251 63 25 Fax: (0212) 293 89 60

İstanbul Baro'su Yönetim Kurulu kararıyla 1000 adet basılmıştır.

İÇİNDEKİLER

Sunu.....	5
Çevirenin birkaç sözü.....	9
Yazanın önsözü.....	11

BİRİNCİ BÖLÜM TARİH VE FELSEFE

I. Niçin her memlekette her zaman avukatlar vardır? Ve niçin bunlar bir disipline tâbidirler?.....	16
II. Fransız Barosu'nun çok şiddetli disiplini, gördüğü saygının kaynağıdır.....	19
III. Baro'nun vicdan imtihanı.....	26
IV. Paris Barosu'nun ihtilâle kadar tarihçesi.....	35
V. Topluluğun 1810'da diriltilmesinden beri Baro'nun geçirdiği tekâmül.....	41
VI. Avukat, hakkın yapıcısı.....	54

İKİNCİ BÖLÜM AVUKATLAR TOPLULUĞUNUN TEŞKİLÂTI

I. Topluluk, Baro, Avukat.....	58
1. Topluluk ve Baro.....	58
2. Avukat.....	59
3. İkametgâh.....	60

4. Elbise.....	60
5. Avukatlıkla birleşemeyen haller.....	61
II. Yemin, mülâzemet, mülâzemet konferans.....	65
1. Kabul talebi.....	65
2. Yemin.....	66
3. Mülâzemet.....	68
4. Mülâzemet konferansı.....	70
III. Levha ve sıra.....	72
IV. Toplantılar, seçimler.....	76
V. Baro Başkanı.....	78
Topluluk Meclisi.....	82
İnzibat cezaları.....	85
VIII. Resen yapılan yardımlar, adlî yardım, bedava istişare.....	88
ZEYİL. Mülâzemette yapılması gerek ıslahat.....	95

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BARO'NUN ÖZLÜ BAZI KAİDELERİ

I. Avukat, yazıhanesi dışında.....	108
II. Avukat, yazıhanesinde.....	111
III. Dosyanın kabul, veya reddi.....	114
IV. Avukatlık ücreti.....	119
V. Dava kâğıtlarının alınıp verilmesi.....	126
VI. Meslektaşlık ve dayanışma.....	129
1. Meslek münasebetlerinde nezaket.....	129
2. Meslektaşlık yardımı.....	131
3. Meslektaşlık ve rekabet.....	132
4. Meslektaşlık dayanışması.....	134
VII. Meslek sırrı.....	137
VIII. Müdafaa.....	145
IX. Avukat ve hâkim.....	151
X. Avukat, siyasa adamı.....	155

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BARO'NUN SANATI

I.	Hitabet sanatı.....	164
II.	Hatıpları dinlemek ve okumak.....	170
III.	Eski ve yeni belâgat.....	173
IV.	Tertip ve açıklık.....	179
V.	Şekilde düzgünlük. Üslup.....	184
VI.	Otorite.....	189
VII.	Nükte, feraset.....	193
VIII.	Hoşa gitmek sanatı.....	196
IX.	Okuyan, ezberle söyleyen, doğaçlama söyleyen.....	199
X.	Ne okumalı, ne ezberle söylemeli, ne de doğaçtan söylemelidir.....	202
XI.	Staj egzersizleri.....	206
XII.	Sanatta terakki.....	209

SUNU

“*İnsanlar arasındaki ihtilafların yumrukla hallolunmadığından beri avukatlar vardır.*” Fransız Baro Başkanlarından Payen tarafından yazılan kitabın ilk satırı bu cümle ile başlıyor.

Avukatların yargılama tarihinde yer alması medeniyet saatinin çalışmaya başlamasıyla aynı döneme denk gelir. Avukatlar olmadan önce de muhakemeler ve mahkûmiyetler oluyordu. Ancak insanların muhakeme edilmesinin sona erip yargılanmaya geçilmesi de avukatların varlığı ile mümkün hale gelmiştir. Adalet duygusuna erişecek yargılamanın avukatsiz olabileceğini düşünmek adaletin yayılmasının önündeki en büyük engeldir.

Yargılama ve daha üst seviyedeki “adil yargılanma ilkesi” avukatların savunma görevini üstlenmeleriyle somut hale gelmiştir.

Avukat yoksa yargı da yargılama da eksiktir, yoktur. Yargılama olmadan gerçekleşen mahkûmiyetlerde ise adalet arama çabası boşunadır.

Günümüzdeki avukatlık anlayışı eskiye göre farklılık arz ediyor. Zamanın ruhu karşısında avukatlık mesleğinin de değişim ve dönüşümlere uğraması kaçınılmaz.

Çok eskilerde avukatın yaptığı hizmetin belirlenebilir bir karşılığı olmadığı, mesleğin kutsallığı çerçevesinde gerçekleşen hizmete bir bedel biçilemeyeceği, müvekkilin gönlünden ne koparsa avukata sunacağı ileri sürülüyorken,

günümüzde avukatlık mesleğinin karşılığı yasalarda açıkça düzenleniyor; hatta Barolar bu konuda “en az ücret çizelgeleri” yapıp dağıtıyor.

Bu anlayış asıl temelini avukatların ilminin satılık olmadığı düşüncesine dayandırıyor idi. Bugün avukatın ilminin satılık olduğu söylenebilir mi?

Bir avukat, hukuk fakültesinde edindiği bilgileri yaşam deneyimi ve de uygulamadaki hukukla bağdaştırarak, uyumsuzluğun çözümünü isteyen müvekkiline sunacağı hizmetin karşılığını elbette talep edecektir. Bunda yadırganacak bir durum söz konusu değildir, ancak...

Ancak müvekkiller de avukatın gözünde salt para kazanılacak kâr edilecek kişiler olarak görülmemelidir. Öyle olsa idi müvekkil sözcüğü yerine müşteri sözcüğünü kullanıyor olurduk. Ücretsiz avukatlık yapmak nasıl olanaksız ise, müvekkili salt para kazanma aracı şeklindeki bir nesne olarak algılamak da o denli yanlış ve de çıkışı olmayan bir yoldur.

Avukatlık mesleğinin nitelik ve niceliği konusunda söylenebilecek çok şey var kuşkusuz. Ancak bu sorunların başında, niceliksel artışın niteliğe verdiği zararlar geliyor. Hukuk Fakültelerinin sayısında artış, avukatlık sınavının bir türlü uygulamaya konamaması, hukukçuların kendilerini geliştirmekten uzaklaşmaları, mesleğin düşünsel olmaktan çıkıp, bedensel bir havaya bürünmesi, ülkemiz açısından Avukatlığı zorlayan olguların başında geliyor.

Bu sorunların aşılabilmesi yolunda Barolara önemli görevler düştüğünün bilincindeyiz.

Sıkıntıların aşılmasında geçmişteki uygulamaların ve de meslektaşlarımızın bakış açılarının önemli olduğunu düşünüyoruz. Mesleğin geleceği açısından her bir avukatın düşünsel çaba içine girmesinin önemi yadsınamaz.

Elinizde tutmuş olduğunuz eser, günümüze ışık tutacak bir özellik taşıyor. Bu nedenle Baro olarak kitabın basımının uygun olacağına karar verdik.

Kitabın basımında emeği geçen başta Yayın Kurulumuz olmak üzere herkesi kutluyor, aydınlık günlerde mesleğimizi yerine getirme umuduyla zor koşullarda avukatlık/savunma görevini yerine getiren tüm meslektaşlarımı saygıyla selamlıyorum.

Av. Başar YALTI

ÇEVİRENİN BİRKAÇ SÖZÜ

Eski Paris Barosu Başkanı (Henri - Robert) in (Avukat) adlı eserini, bundan on bir yıl evvel Avukat Suphi Nuri arkadaşımızla birlikte (Muhamî) başlığıyla dilimize çevirmiş ve İstanbul Barosu'na armağan etmiştik. Baro'nun çıkardığı kitapların birinci sayısını tutan bu eser çok rağbet gördü, avukatlığın yurdumuzda nasıl başladığını ve Cumhuriyet yıllarına kadar ne gibi devreler geçirdiğini göstermek kaygısıyla başına yazdığım kırk elli sayfalık giriş, avukatlar ve hukukçular arasında derin bir ilgi uyandırdı. Bu defa yine eski Baro Başkanı (Fernand Payen)'in (Baro - Sanat ve Vazife) adlı eserini dilimize çevirerek (İstanbul Barosu Teavün Sandığına) armağan ediyorum.

(Avukat)'la (Baro) birbirini tamamlayan iki eser oluyor ki adlî edebiyatımızdaki boşluğu az çok doldursalar gerektir.

Müellif¹, eserin daha ziyade halk için olduğunu, çünkü Fransız avukatlarına mesleklerini öğretecek birçok kitaplar bulunduğunu söylüyor. Ben ise; bu eseri daha ziyade avukat arkadaşlarım için dilimize çevirdiğimi, çünkü Türk avukatlarına mesleklerini öğretecek pek az kitap bulunduğunu söyleyeceğim. Bununla beraber başkan, (Baro)'yu, kuruluktan kurtarmak için tatlı, heyecanlı, ateşli bir üslûpla yazmış ve şurasına burasına herkesi ilgilendiren söylevler, konferanslar, hitâbeler karıştırmak suretiyle bir o kadar da çeşni vermiş olduğundan halkın da seve seve okuyacağını umarım.

---

1 Telif eden, eser sahibi.

Eser, Fransa'da çıkan meşhur (Staviski) rezaletinden sonra Fransız Avukatlık Kanunu'nda yapılan değişikliklerden bahsedecek kadar yenidir. Öyle sanırım ki arkadaşlarım da, halk da sıkılmadan sonuna kadar tatlı tatlı okuyacaklar ve avukatlık mesleğinin yüksekliğini, bu yolda yürüyenlerin kahramanlığını bir daha görecek ve göstereceklerdir.

Dilimize, duygumuza şimdiden yerleşmiş olan ve ilk bakışta nereden geldiği anlaşılan kelimeleri kullanmaya çalıştım. Yalnız buna değil, içimdeki mukaddes meslek aşkını ve ateşini satırlar arasına serpmeye, bu çekici kuvveti okuyucularıma aşılamaya da çalıştım. Muvaffak olabildiysem çok sevineceğim.

Ali Haydar ÖZKENT
Avukat

YAZANIN ÖNSÖZÜ

Yalnız avukatlardan bahseden bu eser, avukatlara mahsus değildir: Onlara mesleklerini, sanatlarını bol bol öğreten birçok kitaplar vardır. Halka gelince ...

Baro Başkanı Henri-Robert, “Avukat”ı, nükte dolu, canlı ve (muharrir, papaz, burjuva, âlim) gibi başlıklarla (bu zamanın karakterleri) silsesilesinden birisini teşkil eden çok güzel ve ünlü bir eserle daha önce halka sundu. Lâkin nasıl ki şehirli, şehir demek değilse, “Avukat” da “Baro” değildir.

Halk, Baro’yu çok kötü tanıyor, iyice bilmiyor. Ve “avukatlar topluluğu” sözü, onun için hiçbir canlı gerçekliğe cevap vermiyor.

Halbuki, savaştan beri birçok yerlerde meslek kurumlarına dair herşey, fikirleri alâkalandırıyor ve heyecana getiriyor. Bizde siyasa taallûk etmedikçe, meslek hayatı hiç kimseye ilgilendirmiyor.

Her Fransa ilinin ve hattâ şehrinin, o il ve şehrin geçmişi bilen, bugünkü halini merakla takip eden, geleceğiyle uğraşan gayretli vak’a nüvisleri, tarihçileri vardır. Fakat biz, canlı sosyal hücreler ve karışık insan kalabalıkları demek olan bu mesleklerle az meşgul oluyoruz.

Bu hal, o mesleklerin bize, gündelik meşguliyetin bir örneğini hatırlatmalarından mı ileri geliyor? Herkes kendi işine baksın! diyoruz, başkalarının bizi ilgilendirmesiz! Ne kadar dar ve sathî görüş!.. İnsanlar, dinlenirken olduğu kadar çalışırken de tetkike lâyıktırlar. Atölye, tersâne, la-

boratuar dahi, aile yuvası veya şehir kadar faydalı bilgiler havidirler.

Her halde Baro, bu genel kayıtsızlıktan kurtulmalıdır.

Hiç bir meslek - hekimleri güçlkle ayırabiliriz - hususî hayata bu derece yakından karışmış değildir.

Hiç biri, bu kadar cömertçe toplantılar içine yayılmamıştır ve bundan ötürüdür ki kanunlar ve âmme hayatı üzerine bununkinden daha büyük bir tesir icra etmiyor. Hiç biri, siyasa işlerinin tesirlerine onun kadar maruz olmadığı gibi o tesirlere karşı kendini müdafaa hususunda onun kadar beğenilmeye değer ceht ve gayretlerde bulunmuyor.

Hiç bir meslek, görünüşte birbirini bozan şu iki imtiyazdan istifade etmiyor: Avukatın faaliyeti, bir yandan, bir nevi teşriî² vazifeye benzer. Halbuki öte yandan sanat ve edebiyata sıkı sıkıya bağlanıyor ve bunun içindir ki onların evrensel karakterlerinden pay alıyor.

Bununla beraber, bir “meslek”ten bahsetmek, sözün çerçevesini pek daraltmak olur.

Fransa’da Baro, teccüs³ duygularını gıdıklayan, sevgiyi çeken hakikî bir kurumdur.

Doğrusu, hiç bir meslek onun kadar eski değildir. Her halde hiç biri, büyük bir ülküye onun kadar asiylâne sadık kalmamıştır. Onun yalnız dış tarafına bakılıyor, içine ait her şey bellisiz kalıyor.

Bu sayfalar, onun iç yüzünü tanıtmaya yarayacaktır.

Esasen tam da zamanıdır. Baro, değişen bir kurağdır⁴. Bazı kimseler bu kurağın parça parça döküldüğünü söylüyorlar. Onun beş asırdan beri muhafaza edegeldiği ve artık kaybetmeye başladığı hakikî çehresini, geleceğin tarihçilerine tam olarak saklamak gerektir.

İşte bu, bu kitabı yazmamızın sebebi ve izahıdır.

Ve sonra ... müellif, bu son yıllar içinde Paris’te,

2 Kanun yapma, Şer’den.

3 Kederli ve üzüntülü olarak hislenme, keder duyma.

4 Sanat değeri olan yapı, sanat eseri olan mimari yapı, bina.

vilâyetlerde ve yabancı memleketlerde birçok defalar Baro namına söz söylemek gibi büyük bir şeref kazanmıştır. Öte yandan, haller ve icaplar kendisini, meslekine müteallik şeyler hakkında yazı ile münakaşalarda bulunmaya sevk etmiştir.

Bu yazılar, söylevler ve hitâbelerden hiç olmazsa bazılarının neşrini tavsiye eden bir kısım iyilik ister dostlar da olmuştur. Esasen bu gibi hallerde böyle dostlar hiç eksik olmaz.

Hoş, fakat pek tehlikeli tavsiye... Şu muhakkak ki hiç bir kimse böyle bir tavsiyenin tehlikesini müellif kadar duymuyor. Fakat ne güzel koz!.. Velez ki az bir zaman için olsun, avukatlara has acı ve kara bahttan sıyrılmak... gecikmiş bazı okuyucuların hatıralarında, birkaç zaman, uzaktan uzağa yaşamak tam ve birdenbire ölmemek...

Baştan çıkarma... kuruntu... Bunun böylece olduğu bilinir, ... ilân edilir, özür dilenir, fakat dayanılmaz.

Fernand PAYEN

Arasına hitâbete kaçan üslûptan dolayı özür dilerim. Zira söylediğim gibi, bazen söylevler ve hitâbeler, bahis mevzuu oluyor. Onları, bu kitapta komşuluk ettikleri makaleler ve tetkikler üslûbuna çevirmek, çok sıkıcı ve kuru bir iş olurdu.

F. P.